

การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร

มหานคร

MULTICULTURAL EDUCATION ADMINISTRATION IN TWO RELIGIOUS SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

วิไลลักษณ์ เส้นเกษ¹, ปทุมพร เปี้ยถนอม²

Wilailak Senket¹, Patumphorn Piatanom²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำสำคัญ

พหุวัฒนธรรม,
โรงเรียนสองศาสนา,
การบริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุ และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกปีการศึกษา 2566 จำนวน 290 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Cohen และสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.989 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison Method) ผลการวิจัยพบว่า

- การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุต่างกันมีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพ มหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุ

วัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purposes of this research 1) to study multicultural educational administration in two Religions schools under Bangkok Metropolitan Administration, and 2) to compare multicultural educational administration of two Religions schools under Bangkok Metropolitan Administration. Classified by educational background, age, and academic status. The sample group included teachers who practiced teaching in educational institutions in eastern bi-religious schools under Bangkok Metropolitan Administration, year 2023, totaling 290 people, the sample was determined using a ready-made table of Cohen and chosen multi-stage random sampling. The research instrument was a questionnaire, and the reliability of 0.986. The data was analyzed by mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Scheffe's multiple comparison method. The research results were found as follows;

1. Multicultural education administration with two Religions in the school under Bangkok Metropolitan Administration were at high level. Considering each dimension of the opinions, all of them were also at a high level.

2. Multicultural education administration with two Religions in the school under Bangkok Metropolitan Administration divided according to teachers with different levels of education are able to recognize multicultural education administration under Bangkok Metropolitan Administration, Overall and each aspect were not different. Teachers of different ages are able to recognize multicultural education administration under Bangkok Metropolitan Administration, Overall and each aspect were not different. Teachers with different positions are able to give opinion of multicultural education administration under Bangkok Metropolitan Administration, Overall and each aspect were different statistically significant at .05 level.

Keywords: Multiculturalism, Two religious' school, educational institution administration

ภูมิหลัง

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่อาจก่อให้เกิดความคิดเห็นที่ต่างกันในกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมและภูมิหลังไม่เหมือนกัน การยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกันจึงถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กวัยรุ่นนั้นการได้รับการยอมรับจากสังคมถือเป็นสิ่งจำเป็นที่มีความสำคัญอย่างมาก (Gander & Gardiner, 1995) เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีความอดทนต่ำมากเมื่อถูกเปรียบเทียบความแตกต่างทางด้านสีผิว วัฒนธรรม รสนิยม เสื้อผ้า และพฤติกรรม (Eks, 1990) ความโกรธ ความวิตกกังวล ความเครียดและเจตคติในการป้องกันตัว เป็นพฤติกรรมที่กำลังแพร่หลายในกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่าง (Le Roux, 2002) ซึ่งจะทำให้เด็กกลุ่มนี้พัฒนาลักษณะเชิงลบอันเป็นผลมาจากความรู้สึกที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมหรือสังคม

นั้น ๆ (Day-Vines & Terriquez, 2008) เด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้จะมีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่าและไม่ได้รับการยอมรับ จึงพยายามทำให้ตนเป็นที่ยอมรับและเอาชนะความรู้สึกเจ็บปวดภายในจิตใจที่เกิดขึ้น โดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มอื่นๆ ที่พวกเขาคิดว่าเห็นคุณค่าและให้การยอมรับพวกเขา จนอาจจะผลักดันให้เด็กกลุ่มนี้ตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์ เช่น กลุ่มที่ใช้ยาเสพติดหรือกลุ่มที่มีการกระทำความผิดทางด้านอาชญากรรม กลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งระบบ (Ovin, 1997) สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเราควรให้ความสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อจัดการปัญหาของความแตกต่างทางวัฒนธรรมผู้เรียน

การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา ซึ่งเป็นสังคมที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภาษา ศาสนา รวมถึงความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกัน โดยชุมชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงควรจัดการศึกษาในลักษณะที่เป็นไปตามความต้องการของชุมชน เช่น การจัดตั้งโรงเรียนสองภาษา ซึ่งสอนโดยใช้ภาษาไทยเป็นพื้นฐาน และสอนภาษาอาหรับเสริมแก่ผู้เรียนมุสลิม หรือจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของโรงเรียนคู่ขนาน ซึ่งจะเป็โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนปกติ แต่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดในพื้นที่ โดยให้โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐร่วมกับศูนย์การศึกษาศาสนาอิสลามประจำมัสยิด สามารถจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาควบคู่กันไป ในลักษณะที่เป็นเสมือนโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องกัน (พิริยะ กรุณา, 2561)

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานระดับเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาไปใช้ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ สร้างนวัตกรรม กำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถแข่งขันกับสถานศึกษาคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศ ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

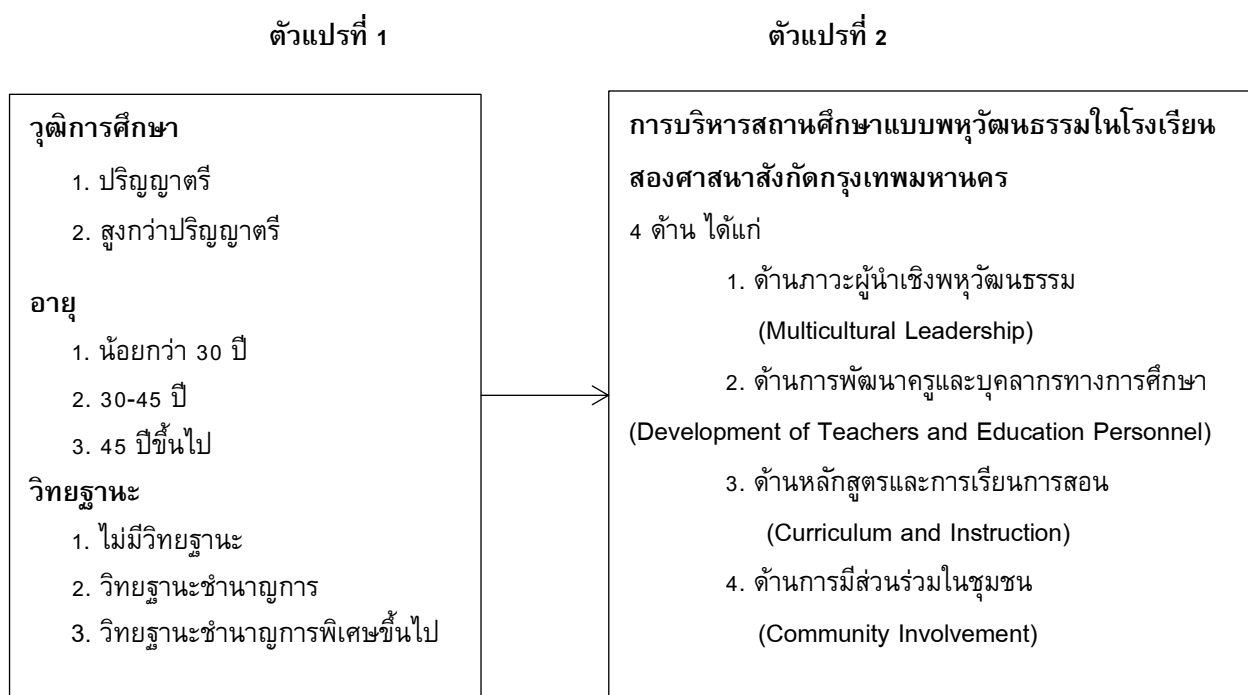
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม 1) วุฒิการศึกษา 2) อายุ 3) วิทย์ฐานะ

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก
2. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษา อายุ และตำแหน่งต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4,442 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4,442 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Cohen, Manion, & Morrison (2018, p. 206) ได้กลุ่มตัวอย่าง 357 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยกลุ่มกรุงเทพตะวันออก แยกเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตมีนบุรี และเขตหนองจอก ดังนี้ (ตาราง 2)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป เป็นสอบถาม (Checklist) ได้แก่ วุฒิการศึกษา อายุ และวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานครมี 4 องค์ประกอบตามแนวคิดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมโดยมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม มีดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาเอกสาร กำหนดขอบเขตของเนื้อหา สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา กรอบแนวคิดของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

3) สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4) นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และขอข้อเสนอแนะ

5) นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency: IOC) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลวิเคราะห์ไม่มีข้อที่ต้องตัดทิ้ง หลังจากนั้นปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปสร้างแบบสอบถาม

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยพิจารณาจากการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.61 – 0.90 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผู้วิจัยกำหนด

2) ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมลิ้งก์แบบสอบถามผ่าน Google Form ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา รวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำนวน 357 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก Google Form ได้ข้อมูลกลับมา 290 คน คิดเป็นร้อยละ 81.23

3) นำข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา อายุ และวิทยฐานะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับ การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับ การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบ พหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา พบว่า ข้าราชการครูมีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา แบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา มีการสืบค้นข้อมูลความรู้ใหม่ ภายนอกองค์กรอยู่เสมอ เพื่อนำความรู้เข้าพัฒนาสถานศึกษา มีการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการครูแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บรักษาชุดข้อมูลความรู้ที่โรงเรียนได้รับมาเป็นอย่างดี มีการจัดเก็บความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ มีความรอบคอบ ผู้บริหารยังแสดงให้เห็นถึงการปรับสภาพความรู้ในสถานศึกษาเพื่อให้พร้อมกับการแข่งขันกับองค์กรภายนอกได้ และนำความรู้ภายในสถานศึกษาให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเป็นที่ประจักษ์ต่อบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จึงทำให้ข้าราชการครูมีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nageemah (2005 อ้างถึงใน อารีชัน มาหามะ, 2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนด้านพหุวัฒนธรรมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ กรณีศึกษารัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและเชิงตามพหุวัฒนธรรมในสังคม โดยเฉพาะในที่นี้คือสังคมมาเลเซีย การจัดการศึกษาในที่นี้ควรมุ่งเน้นที่การพัฒนาและรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงตัวบุคคลและชุมชนต่าง ๆ ในสังคมนี้ หน้าที่หลักของการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมได้แก่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยที่ไม่มีความลำบาหรืออคติต่อวัฒนธรรมใด ๆ นอกจากนี้ยังเน้นที่การสร้างการเข้าใจและเคารพต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้น ๆ โดยไม่ใช้ความเหยียดผิดหลายขนาด การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพหุวัฒนธรรมควรตีความคำว่า "การศึกษา" ในทางที่แท้จริง คือการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ไม่ใช่เพียงการท่องไปในหนังสือเท่านั้น การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้สัมผัสประสบการณ์จริง ๆ ของวัฒนธรรมต่าง ๆ

ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม หรือการเข้าร่วมกับกลุ่มชุมชนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพ ครูเป็นตัวอย่างที่สำคัยในการนำเสนอและส่งเสริมการเรียนรู้เหล่านี้ การฝึกอบรมครูในด้านพหุวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้พวกเขาสามารถประสานงานกับหลาย ๆ วัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมยังต้องมีการส่งเสริมในทุก ๆ ระดับ ไม่ว่าจะเป็นในระดับทางโรงเรียน ทางครอบครัว หรือชุมชน การสร้างความเข้าใจและเคารพต่อความแตกต่างจะช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชนทั้งหมด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ แสงทอง (2564) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาจังหวัดสตูล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตอเหระ ตอละ (2565) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม (Multicultural Leadership) พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ถือเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในทุก ๆ ด้านต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับชุมชน ต้องมีองค์ความรู้หรือแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมนั้น ๆ จึงทำให้ข้าราชการครูมีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gardiner and Enomoto (2006 อ้างถึงใน ยศวิศ ต้าทรัพย์, 2560) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติและบทบาทในฐานะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม (Multicultural Leaders) โรงเรียนบริเวณชานเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ขาดการเตรียมความรู้เชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เข้าร่วมวิจัยไม่ได้รับการเตรียมความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับเรื่องพหุวัฒนธรรม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจและการจัดการในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างผู้นำที่มีความเข้าใจและเชื่อมโยงกับสังคมที่หลากหลาย จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านนี้ 2) การสนับสนุนความหลากหลายในกิจกรรมโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทำการส่งเสริมและสนับสนุนความหลากหลายในกิจกรรมของโรงเรียนในแต่ละวัน นี่เป็นแนวทางที่ดีที่สามารถเพิ่มความเข้าใจและการสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจและสอดคล้องกับความหลากหลายจะเป็นประโยชน์อย่างมาก 3) ความตระหนักที่ยังขาดในการสร้างความเชื่อมโยง มีบางผู้อำนวยการโรงเรียนที่ยังขาดความตระหนักในการสร้างความเชื่อมโยงที่แนบแน่นระหว่างนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้บางครั้งมีการขาดความเข้าใจในปัญหาและความต้องการของนักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่ต่างกัน การสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงกับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ 4) การมุ่งเน้นที่นักเรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมแตกต่าง การมีโปรแกรมเฉพาะที่เน้นให้ความเข้าใจและเชื่อมโยงกับนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่อพยพมาจากประเทศอื่น ๆ เป็นตัวอย่างของการมุ่งเน้นที่กลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวรรณ แสงทอง (2564) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ เชิงพหุวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาลักษณ์ ชีพอุบัติชัช จริยา ไบลี (2566) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลวิจัยพบว่า ด้านการเปิดกว้างต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (Development of Teacher and Education Personnel) พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา คือแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมซึ่งในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบัน มีสภาพปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนครู ส่งผลให้เกิดปัญหาคุณภาพของครูผู้สอน จึงทำให้ข้าราชการครูมีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yeung, Lee and Yue (2006 อ้างถึงในศิลป์ชัยสุวรรณมณี, 2558) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมแบบยั่งยืนในบรรยากาศของการเรียนการสอนในโรงเรียนในฮ่องกง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) การเตรียมความพร้อมและการฝึกอบรม การให้ความรู้และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารควรได้รับ การจัดอบรมเชิงพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและทักษะในการดูแลผู้เรียนที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมแตกต่าง 2) การสนับสนุนและส่งเสริมความหลากหลาย สร้างนโยบายที่สนับสนุนความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กร สร้างโอกาสให้ครูและบุคลากรทั้งหน่วยงานมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่สนับสนุนความหลากหลาย 3) การสนับสนุนการทำงานร่วมกัน สร้างระบบการทำงานที่สนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรทั้งหน่วยงาน สร้างและส่งเสริมกลไกการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร 4) การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนร่วมกัน กำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางการศึกษาและความหลากหลาย สร้างแผนการดำเนินการที่เป็นร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5) การสนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างระบบการสนับสนุนนวัตกรรมทางการศึกษาในองค์กร ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 6) การวัดและประเมินผล สร้างระบบการวัดและประเมินผลเพื่อติดตามความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการวัดและประเมินผลในการปรับปรุงกิจกรรมและนโยบายต่าง ๆ 7) การสร้างความไว้วางใจและปฏิสัมพันธ์ที่ดี สนับสนุนการสร้าง ความไว้วางใจและปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนสร้างบรรยากาศที่เชื่อมโยงและสนับสนุนการทำงานร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มูนิธิเราะห์ เจ๊ะมิง (2559) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา ผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ แสงทอง (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ผลวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพอตนเอง ครู และบุคลากร อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน (Curriculum and Instruction) พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก หลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมแนวทางหนึ่งเนื่องจากในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ได้มีนักวิชาการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาไว้มาก เช่น การปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น มีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาสามัญวิชาชีพ และศาสนา มีการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนกันได้ระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ จัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระบบ 2 หลักสูตรในโรงเรียนของรัฐ ทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยหลอมรวม บูรณาการ 2 หลักสูตรเข้าด้วยกัน โดยส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา (ภาษาไทยและภาษาอาหรับ) ในโรงเรียนได้อีกด้วย ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวต้องมีบูรณาการให้มี

ความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิต โดยบูรณาการวิชาสามัญ ศาสนา และวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสม จึงทำให้ข้าราชการครูมีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิกันต์ โกวิทยา (2562) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัย พบว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตอเหเราะ ดอละ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผลวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน (Community Involvement) พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาตามบริบทของชุมชนนั้นๆ จึงทำให้ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ แสงทอง (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตอเหเราะ ดอละ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผลวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุ และวิทยฐานะของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในด้านพหุวัฒนธรรม มีภาวะผู้นำตระหนักต่อความหลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการสถานศึกษาบนพื้นฐานของความหลากหลาย มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้คนหรือชุมชนที่มีความหลากหลาย สามารถลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างครูและนักเรียนหรือบุคคลที่มีความแตกต่างให้อยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างกันได้ จึงทำให้ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ยศวัตต์ คำทรัพย์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลป์ชัย สุวรรณมณี (2558) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการครูแต่ละช่วงวัย อายุ มีความเข้าใจถึงบริบทของพื้นที่ที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงได้รับโอกาสและการส่งเสริมการสร้างความรู้ความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม ทำให้ข้าราชการครูแต่ละช่วงอายุ มองเห็นถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตอเหระะ ดอละ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มี วิทยฐานะต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูขาดความเข้าใจต่อการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจด้านพหุวัฒนธรรม ทำให้ครูไม่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ รวมถึงไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายวัฒนชัย เนสะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรประเภทต่างกัน มีทัศนะต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัมชียะห์ เมาลิดิน (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราวิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม (Multicultural Leadership) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะ

ผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหา มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเกิดขึ้นจากความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความแตกต่างได้อย่างมีความสุข มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อช่วยส่งเสริมให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เสริมสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคม

2. จากผลการวิจัยด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน (Curriculum and Instruction) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี การจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ที่เหมาะสมควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของ ศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวัฒนธรรม ประเพณี มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้ส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการ ศึกษาของผู้เรียนทุกคน

3. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาที่มีความหลากหลาย ความแตกต่างในบริบทสังคม โดยศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาวะที่มีความเสี่ยงและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความละเอียดอ่อนต่อบุคคลในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต จึงเป็นบทบาทหลักของผู้บริหารที่ต้องมีความเข้าใจ เข้าถึง และสามารถ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการเป็นอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป
2. ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและสร้างรูปแบบของการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา ที่มีความเหมาะสมกับสภาพทางการศึกษาและบริบทในปัจจุบัน
3. ควรมีการศึกษากาการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนาสังกัดอื่น เช่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชนิกันต์ โกวิทยา. (2562). *แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของอำเภอเมืองจังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม*. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการศึกษาและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [2] ชัมซียะห์ เมาลีดิน. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของไ้ผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1*. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- [3] ตอเหราะ ดอละ. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

- [4] ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยะลา เขต 3. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- [5] ปิยวรรณ แสงทอง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนำร่องพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- [6] พิริยะ กรุณา. (2561). การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ "Graduate school conference 2018". สืบค้นจาก <http://conference2017.grad.ssru.ac.th/>
- [7] มูนี่เราะห์ เจ๊ะมิง. (2559). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- [8] ยศวดี คำทรัพย์. (2560). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม. วารสารคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 47 ฉบับเพิ่มเติม 1 (เมษายน – มิถุนายน 2562) หน้า 272-293
- [9] นายวัฒน์ชัย เนสะและ. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามทัศนะของบุคลากรโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [10] ศิลป์ชัย สุวรรณมณี. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ. การประชุมวิชาการบริหารการศึกษาลำพูน ครั้งที่ 37. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 22 - 24 ธันวาคม 2557
- [11] อารีซัน มาหามะ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- [12] Day-Vines, N. L., & Terriquez, V. (2008). A strengths-based approach to promoting prosocial behavior among African American and Latino students. *Professional School Counseling*, 12(2), 170–175.
- [13] Eksi, A. (1990). *Child, young and parents*. Istanbul, Turkey: Bilgi Press.
- [14] Le Roux, J. (2002). Effective Educators Are Culturally Competent Communicators. *Intercultural Education*, 13(1), 38-48.
- [15] Gander, M. J. & Gardiner, H. W. (1995). *Child and adolescent development*. Istanbul, Turkey: Imge Press.
- [16] Orvin, G.H. (1997). *Adolescent period*. Ankara, Turkey: HYB Press.